మ॥ రా॥ రా॥ శ్రీ

కాపీకి.

Reg. No. M.

సం॥రం. చందా 3—0—0.

స్వతంత్ర పత్రిక

ప్రతి శుక్రవారము ప్రకటింప బడును.

సంపాదకుడు:—దేశిరెడ్డి శేషారెడ్డి.

సంపుటం ౧ | ౧౯౩౧ అక్టోబరు తే ౯ ది శుక్రవారము. | సంచిక ౩

వ్యాఖ్యలు.

శెల్లూరు తిప్పరాజువారి సత్రములోని శ్రీ ఆపదోద్ధారమూర్తి గాంధి మహాత్ముని జన్మ దినోత్సవము జయప్రదము అందు మహాత్ముని జీవిత చరిత్రము. అహింసా వ్రతము సిద్ధాంతములు, ధర్మ స్థాపన విధానములు చర్చించుటకు ఏర్పాటుచేయబడి వుండగా అనవసరముగా, అప్రస్తుతమయిన జమీందారీల విధానమున ఖండించుట, తిన్నంబంధమగు తీర్మానముల నమలున చెట్టుట, నీతి దాయకము గాగని, వివేక సంజ్ఞానులు గమనింపక పోయి.

... ...

శెల్లూరు జిల్లాలో గొప్ప న్యాయకుడని పేరుగాంచిన శ్రీ వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు తన కార్య విధానమును మరచి అనవసర వర్తమానము జమీందారీ ఖండన ముండన విధానములకు అధిక్యత నొసగి హాస్యాస్పదముగ పర్యవసించినందులకు చింతిల్లవలసి యున్నది.

... ...

శెల్లూరు వెంకటగిరి రాజాగారు తమ సిద్ధాంతములను గూర్చియు తమ రహస్య కృతిని క్రూరాలోచనములను గూర్చి విమర్శించినందులకు స్వతంత్ర రయితు పత్రికాధిపుపై తన పత్రికా ముఖమున దాదాగ్నిని ప్రకటించుటకు వెనుదీసినను, రాజకీయ సభయందు మాత్రము పదరులపు ముందుపు వచ్చినందుకు సంతోషించవలసియున్నది.

... ...

వికటకవి.

శ్రీ వెంకటగిరి రాజాగారిపై నిరంతరము ఊన్నవి లేనివి కల్పించి, ప్రచారించుటకును, ఇటీవల జమీందారీ రయితు సంఘ స్థాపకులు శ్రీ దేశిరెడ్డి శేషారెడ్డిగారు కేవల జమీందారీ రయితుల శ్రేయస్సుకయి జమీందారులతో సహకారము పదుర్చుకొనుట వల్ల జమీందారుల ఆహ్వానము పై జరిపిన రాయభారములను గూర్చియు విపరీతపు ఆపోహలు గావించిన శ్రీ శ్రీ శెల్లూరు రామకాయుడు మహాకవిగారికి వాయిదుగారి పోషకుడును; జమీందారీ రయితు సంఘాధ్యక్షుడనవను శ్రీ దొడ్ల రామిరెడ్డిగారి కేసులో రు 30,000 తోపీడికయి ఆ న్యాయవాదిగారు సలిపిన రాయభారములు తాత్కాలిక ముగా సమ్మతమును, పత్రిక ను, పరిరాధమును, ఉపన్యాసములను, ఉప సంహరించుకొని, పరిస్థిత జీవయాత్రకు సోపానములను నిర్మించుటకు మరొక సారి సంఘోద్ధరణమును పత్రికోద్ధరణమును గావించు తన కృతిమములను తెలిసికొని సంబంధమును వీడి తన కార్య విధానమును సక్రమముగా పాటించు చుండిన శ్రీ దేశిరెడ్డి శేషారెడ్డిగారివయి ధ్వజమెత్తుటలో నేమి చిత్రమొగలదు. న్యాయవాదిగారి జీవిత చరిత్రమును రెడ్డిగారి జీవిత చరిత్రమును తెలిసిన శెల్లూరు జిల్లా ప్రజలకు కన్నులమూసి కపట వేషము వేసినను కపట సన్యాసి ఎవరో కాలమే కనుగొన గలదు:

ప్రశ్న: జమీందారీ రయితు పత్రిక వకటివుండగా స్వతంత్ర రయితు అను మరొక పత్రిక యేల వెలువడవలసి వచ్చినది.

జవాబు: శెల్లూరు జిల్లా జమీందారీ రయితు పత్రిక జమీందారీ రయిగుల కష్టములను గూర్చి, వారియెడకు స్థాపింపబడిన దయినను పరిస్థితులు ఆ పత్రిక వెంకటగిరి జమీందారుల ధూషించుటకు సరిపోవుటచే రయితుల కష్టములను గూర్చి వారియెడకుగా స్థలము లేనందువను జమీందారీ రయితు సంస్థాపకులు స్వతంత్ర రయితు అను మరొక పత్రికను స్థాపించవలసివచ్చినది.

మైకవిలీయొక్క సిద్ధాంతములు.

యుద్ధానంతరమునుండియు, కొత్తంగ్లని యుద్ధశాస్త్రమునందలి మారిన విధియు పరిశోధనము పాశ్చాత్య పండితుల చాల శ్రద్ధించిన వాటినుండియు మైకవలీయొక్క సిద్ధాంతముల యందు రాధునిక విమర్శకుల కొక నూతనాదరము కలుగ జొచ్చెను. చంద్రగుప్తుని నాటి చాణక్యు డొక్కడు; పరోహా మహాసంగ్రామపు మొలకలను పెంచి యభివృద్ధిచేసిన బిస్మార్కు యొక్కడు; వరుసగ నిట్టివాటి స్థానమున్న చోట్ల మైకవలీ యేమి? ఇట్టి సంబంధములేని వారి వర్గమున చరిత్రకారులకు స్ఫూర్తి యెట్లు కలుగ కేయు నను సందేహము కలుగవచ్చును. కాని యొక్క విషయము మాత్రము గ్రహించినచో నిది స్పష్టము కాగలదు. మానవ ప్రకృతి యెప్పుడును నొక్కటియే కాన మానవ చరిత్రకూడ భిన్నభిన్నములుగా నడుచుచున్నను నిది యొక్కటియై నడుచుచున్నది. ఈ యేకత్వమును నిరూపించుటయే చరిత్రకారుని ముఖ్యోద్దేశమై యున్నది. ఈ యేకత్వమే పైన చెప్పబడిన ముగ్గురి వ్రాతల యందును క్రియలయందును గనబడుచున్నది. ఇదియే పండితుల వాక్యమై యున్నది. దీనినే వీరు ముగ్గురు దృఢపరచియున్నారు.

మైకవలీ సిద్ధాంతములనే దేశకాలానుచితముగ నుగ్గడించి నూతనపు జనులకు చాణక్యుడు వెల్లడిచేసెను. లిపియును చరిత్రకారుని యాధారముగ గైకొని మైకవలీ తన సిద్ధాంతములను జనులయందు స్వదేశ స్థితిగతుల కనుగుణ్యముగ వెల్లడిచేసెను. ఈ సిద్ధాంతముల నే యాధారభూతముగ జేసికొని బిస్మార్కు జర్మనీ దేశమును వంగారిమయముగ సిద్ధపరచెను. ఇట్లు యీ ముగ్గురి సందేశ మొక్కటియై వీరలను రాజకార్య నిర్వహణములలో సొమ్ముగ సరిగణింపబడునట్లు కావించినది.

ఈ ముగ్గురిలో మధ్యముడైన మైకవలీ 1469 సం. జన్మించి 1527 సంవత్సరమున కాలధర్మము నొందెను. 1513 సం॥ ప్రాంతమునందు తన వ్రాతలలో ముఖ్యమైన "ప్రిన్సు" సంపూర్ణము చేసెను. 1520 సం॥ మొదలుకొని సంకేతానుసారముగ తన ఫ్లారెన్సు చరిత్రను ప్రారంభించి వ్రాసెను. అతని కాలమందు "మాండ్రగోలా" యను నాటకమును రచించెను. ఈ మూటియందును ముఖ్యముగా తన "ప్రిన్సు" యందు తన రాజకీయ సిద్ధాంతములను వెల్లడిచేసెను.

ఈ సిద్ధాంతములను గమనించిన యెడల నివి యమానుషము వంటి ప్రాయములనవి. కానట్లును, కేవలము కల్పితములును మనస్సృష్టిమాత్రమయినట్లును, న్యాయపక్షుల కాచరింపరానివి తెలియుచుండగా, ధర్మ నిరుద్ధముగా నున్నటుల ధనికులకు తోచక మానదు. కాని యథార్థమేమన నివి యాదరణీయములనియు, మైకవలీ కాలమున వాటికి ఇటలీ దేశము నుభవించుచున్న ఘోర సంగ్రామ పరిస్థితి నుండి విముక్తి నొందించు పరిష్కారముల కనుగుణ్యములుగ ననుభవజ్ఞానముతో వ్రాయబడినవి కాబట్టి యివి యనుసరణీయములనియు నచ్చిన విమర్శకులు లిటీవల వ్రాయుచున్నారు. తత్కాలమందుగల ఇటలీ దేశపు సంక్షోభము రాష్ట్రమునకు రక్తపాతకరమయినను సంక్షోభమే గావచ్చును గాని దీని యంతరార్థము వేరొండుగలదు. ఆనాటి స్థితుల ననుసరించి పెంపొందిన చిన్నచిన్న పరిపాలనా రాజ్యములయొక్క పరిస్థితి శాంతిదాయకమా? లేక వీని నన్నిటిని కలిపి ప్రజల సౌఖ్యభాగ్యమును పెంపొందించు యేకచ్ఛత్రాధిపత్యము శాంతికరమా? యను నందు వారిని సంక్షోభమే దీని యంతరార్థము. ఈ సంక్షోభమే చంద్రగుప్తుని కాలమందును బిస్మార్కు కాలమందునుగూడ పొడచూపినది, మరియు చంద్రగుప్తుని నాటినుండియు కలత గలుగజేయు

చున్న రాజకీయ మత నిషయ సమ్మేళనముయొక్క యాదర్శములు గూడ "ప్రిన్సు" నందు చర్చింపబడెను. కాబట్టి రాజకీయ విషయములకు మత విషయములు ప్రధానము కావనువాదము నిది ఖండించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇట్టి విషయములను చర్చించుటలో మైకవలీ చూపించిన విశేష మేమన తన గ్రంథము సమకాలిక విషయ ప్రాముఖ్యముతో గాక, మానవ చరిత్రకు సంబంధమైన విశాలదృష్టితో గమనించియున్నాడు. మానవ చరిత్ర కెట్టి మార్పులును గలది కాదని మూల దృష్టితో చరిత్రకారులకు చూపించవలసిన యేకత్వముతో నిరూపించియున్నాడు. అరిస్టాటిల్ నాటినుండియు నాచరణలో లేని యీ చరిత్ర రచన పద్ధతిని పునర్నిర్మాణము గావించెను. ఇదే రీతిని గావింపబడిన జాతీయ సేనాదళములను గూర్చిన చర్చలు కూడ చంద్రగుప్తుని నాటివియు, జర్మనీని స్థాపించిన కాలమునాటివియు జాతీయ దళములను జ్ఞాపకము చేయుచున్నవి. వీని యావశ్యకత నేటి పరిస్థితులందును స్పష్టమైయున్నది. ఈ కారణముల చేత నింతవరకు ధర్మ విరుద్ధము లనబడిన మయికవలీ సిద్ధాంతములు కొంతకాలము నుండియు విశేష ప్రాముఖ్యమును వహించుచున్నవి.

ఇక "ప్రిన్సు" వంటి విషయములను సూక్ష్మముగా విచారింతము. దీనియందు ధర్మ విరుద్ధమయిన రాజ్యాంగ తంత్రము బోధింపబడెనని చాలామంది యభిప్రాయము. ఇది మానవ ధర్మము నంతగ్రహించక శాస్త్రాపేక్షతనే ప్రధానముగ గైకొని నీతి బాహ్యముగా ప్రవర్తింపవలెనని బోధించుచున్నది. కాని యితడు నీతిని వక్రోక్తిని వ్రాయబడిందే కాని యథార్థముగా నిట్టి విషయములను బోధించుట లేదని కొందరి యభిప్రాయము. సమకాలిక చరిత్రను దాని కనుకూలముగు నిరంకుశాధికారముయొక్క యావశ్యకతను గమనించినయెడల నిది వక్రోక్తితో వ్రాయబడలేదని స్పష్టము కాగలదు. చాణక్య బిస్మార్కులవలెనే "ఆవశ్యకత నీతిమార్గము నెరుంగజాల" దను వాదమునే "ప్రిన్సు" కూడ బోధించుచున్నది. అట్లు కానిచో రాజకార్య నిర్వహణము కాజాలదని వీరి మతము. కావుననే మయికవలీ "తాను గావించిన వాగ్దానము తనకు లాభకరము గాదని తోచిన యెడల వివేకియగు రాజకార్యధురంధరుడు వాగ్దాన భంగము గావించుటకు శంకింపడు" అని వ్రాయుచున్నాడు. దేశసంరక్షణ భంగము కానున్నయెడల, దాని సంరక్షణయే ప్రధానముగా చేసుకొని, యవమానమునకు గాని, యనీతికి గాని వెఱవగూడదని వ్రాయుచున్నాడు. "జనసామాన్యము ఏదను యనదికము స్వలాభాపేక్షను కోరునదియు గానున్నది. వారికి స్వలాభసిద్ధి యగునంతవరకు రాజునకు మిత్రులే కాని యట్లు కాని పక్షమునందు వారు శత్రువులయి రాజునకు హాని చేయజాలుదురు కాబట్టి రాజు మెలకువగలిగి న్యాయశాస్త్రమును, బలమును ఆధారము చేసుకొని ప్రజలను నమ్మకుండ ప్రవర్తింపవలెను. ఇట్లు ప్రవర్తించుచు సెల్లకాలములందును యుద్ధ సన్నద్ధుడై యుండవలెను." ఇట్టి వ్రాతలతో 'ప్రిన్సు' నిండియున్నది. నేటి బిష్ దర్శ్రమంటు సభల పర్యవసానము దీనినే దృఢపరచుచున్నది. మరియు మానవుల యందు జంతు స్వభావము మిగిలియున్నది కాబట్టి జంతువులపట్ల నుపయోగింపబడు పశుబలమును మానవులపట్ల నుపయోగించుటకు పాలకుడు శంకింపగూడదు. దేశము కొఱకు లాభకరమేదైనగాని చేయుటకు మనము వెనుదీయగూడదని వ్రాయుచున్నాడు. దేశ క్షేమము కొఱకని తోచిన యెడల యెంత ఘనకార్యము కొఱకైనను వెనుదీయరాదని యోచించి, యుక్తిచేత కార్యమును సాధింపవలెనని యుపదేశించెను మయికవలీ యభిప్రాయము. ఇట్టి మరియే పనులను నిర్వర్తించ సంస్థానములు కొందరు మెంగ ప్రాయము. ఇట్టి పరిపాలనా సంస్థానములు కొందరు మెంగ సాధనములుగా, కిరాణికూడ నిట్టి సాధింపబడియున్నటు లాయి చరిత్రయందలను, కిరాణికూడ నిట్టి నాశనకరమైయున్నటు తోచుచున్నది. ఇట్టి మనిషి ప్రతిబింబక పోవులకై తెల్ల రాజపుత్ర సంస్థానములు క్షీణించినట్లు కూడ చరిత్రలందు కలదు కథించబడినది. "మార్గావేశ్యములకు మంచి పెత్తను, కొనసాగింపు లను సమానమే" యని కూడ "ప్రిన్సు" మాటిమాటికి చెప్పుచున్నది. తన

[illegible] మరణించి. క్రైస్తవమతమేయైనను, ఏది స్వ[illegible] ఉండియున్న [illegible] మన్నారు.

[illegible] స్వాతంత్ర్యవాదులు కావు [illegible]. కాని యుక్తమైన [illegible] ప్రజా స్వాతంత్ర్యము [illegible]. అట్టి [illegible] యితరు [illegible] రాజ్యము [illegible]. కానియెడల [illegible] స్థానములు [illegible] సంస్థానాధికారము [illegible]. [illegible] స్వాతంత్ర్యము [illegible] రాజ్యము [illegible] వినాయకులు [illegible] ప్రజాస్వాతంత్ర్యము [illegible] రాష్ట్రము [illegible] విధానము ప్రధానము కాదు.

మనవారలు శాస్త్రీయమైన యిట్టి విషయములలో [illegible] సంస్థానముల [illegible] రాజ్య [illegible]. ఇట్టి సిద్ధాంతముల తోడనే [illegible] సామ్రాజ్య స్థాపనకు [illegible] ఇట్టి సిద్ధాంతములయందు [illegible] గలిగి శాంతిని [illegible] కాని [illegible] సిద్ధాంతములయొక్క ప్రాముఖ్యము [illegible] చెప్పుట మానవులు [illegible]. [illegible] రాజనీతి [illegible] కార్య సాధనము చేయగలిగినారా, చేయగలరా [illegible]; [illegible] నిరపరాధులను [illegible] చేసి, [illegible] యత్నము చేయగల్గుదురా యనియు; [illegible] రాజు [illegible] రాష్ట్రమునకు [illegible] యనియు; [illegible] ఈ సంతోషముయొక్క భావమేమనగా [illegible] రాజ్యపాలకులకు [illegible] [illegible]. [illegible] రాజ్యసంస్థాపకులకు [illegible]. అట్టి [illegible] రాజ్యములు [illegible] కలుగుచున్నప్పుడు [illegible] సన్నాహము [illegible] శాంతిని [illegible] యత్నము [illegible] గలదే?

—స్వీకృతము.

సంస్థానములు చీల్పవలెనా?

మా నెల్లూరు జిల్లా రయితు సంఘమువారు ఇటీవల వెంకటగిరిలో [illegible] జరిగిన రహస్య సభయందు ఒక అద్భుతమైన ఉపన్యాసము గావింపబడినది. ఈ ఉపన్యాసములో ఎస్టేట్లను విభజన గావలసినట్లు చట్టము నిర్మింప వలెనని, దొరతనమువారిని కోరుచు, దీనిని త్వరితముగా అమలులో నుంచుటకు జమీందారీ రయితులు తోడ్పడవలెనని యున్నది గలదు. ఈ ఉపన్యాసము వల్ల జమీందారీ రయితు సంఘమునందు [illegible], చదువరులు గ్రహించుట అవసరము. సంస్థానములలో సంస్థానాధికారులు [illegible] అనుభవములు [illegible] చెందుచున్నందున రాజ్యాధిపతులై పెద్దవారు రాజ్యము చేయుచున్నారట. అందుచేత అ

న్యోన్యమైత్రి గలిగి విభాగములులేక సంఘీభావము పెరుగుచున్నదట జమీందారులు ఒక్క కుటుంబముగా నుండుటచేత పెద్ద ఎస్టేటుగా, గౌరవ ప్రదముగా నున్నదట, అందువల్ల మా రయితు సంఘమువారు వారిని చీల్చి చిన్న ఫలికలు చేసినచో, వారిలో వారు తగాదాలు పెట్టుకొని, కోర్టులకెక్కి ఛిన్నభిన్నమయి కృశించి నాశనము గావలెనట. ఆహా; ఏమి యీ తీర్మానము యొక్క ఔన్నత్యము! ఇట్టి కుచ్ఛిత స్వభావములు మనకు ఉండుటచేతనే మనము, మన పూర్వ సామ్రాజ్యములను కూలద్రోసికొని, పరులజేరి, మన రాజులను, రాజ్యములను, గౌరవములను, మన సర్వ సంపదలను, నాశనమొనర్చుకొని బానిసలమయి పర ప్రభుత్వమున మనలుచున్నాము. శేషావశిష్టమయి నిలిచిన, చిన్న సంస్థానములు సెతము చెల్లగించు దుర్బుద్ధులు మనము మాని కేవలము రయితుల కష్టములను దీర్చు తీర్మానములను మాత్రము అమలున బెట్టుట అవసరము అయి యున్నది. ఇట్టి తీర్మానమునుబట్టి యీ సంఘమున బాధ్యత వహించిన వ్యక్తుల ఉద్దేశమేమియో ముఖ్యముగా మన రయితు సోదరులు గమనించవలసియున్నది. అనేక జిల్లాలలో జమీందారీ రయితు సభలు జరుగుచున్నవి. జరిగి యున్నవి. గాని, ఇట్టి విచిత్రపు టూహ యెవ్వరికిని స్ఫురించినట్లు గానబడుట లేదు. రెండవది జమీను పాలన మీద మొట్టించవలెనట. అనాది కర్ణాల రాజ్యాధిపతుల పాలనము మాత్రము మా నాయకులకు సమ్మతము గాదు గాని ఏ జాతియైనను, ఏ దేశమయినను, ఏ కులమయినను, ఎట్టి స్వార్థపరులయినను ఒక యుద్యోగి అధికారమునకు బాధ్యుడయి యుండుటకు మాత్రము మా కృత్రిమ సంఘ నాయకులు సమ్మతింతురట. రయితు సోదరులారా! జాగ్రత్త. జమీందారుల పాలన సరికానిది వాస్తవము. చక్క జేయవలసినదియు వాస్తవము మనము సక్రమమార్గమున నడిచి ప్రభుత్వమును చక్కని మార్గమునకు దెచ్చుట మన విధియై యున్నది. రయితుల స్వాతంత్ర్యము కొరకు ప్రాణమునయినను అర్పించవలెను. స్వాతంత్ర్యమును బడయవలెను. అట్టి స్వాతంత్ర్యముకయి పోరాడ దలచిన రయితు స్వధర్మ నిర్వహణమునందు జాగరూకుడయి మెలగవలయును. అట్లని జమీందారులు చేయు దుండగములను, అన్యాయములను రయితులు లొంగి యుండవలెనని కాదు. ఇట్టి భేదముల చేతనే మన రయితు సంఘస్థాపకులగు శ్రీ దేశిరెడ్డి శేషురెడ్డిగారికిని, క్రొత్తగా సంఘమున బాధ్యత వహించిన వ్యక్తులకును భేదాభిప్రాయములు గలిగినవి. ఇట్టి తరుణమున మనము ఏ సిద్ధాంతములు రయితులకు మేలయినవో గమనించవలసి యున్నది.

జమీందారీ రయితు సంఘ శ్రేయాభిలాషి.

స్వతంత్ర రైతు.

౯—౧౦—౩౧.

వారపత్రిక.

వడ్ల మోపూరు సభలు.

ఈ నెల తేది వెంకటగిరి తాలూకాలో వడ్ల మోపూరు గ్రామమున జరిగిందారీ రైతు సభ అను పేరుతో ఒక సభ జరిగినది. ఈవడ్ల మోపూరు చాలా అందముగను, అనేక విధములగు పంటల తోడను, పెద్ద చెరువును, కొన్ని తటాకములు, అందమైన తోటలును, పురాతన దేవాలయములతోను, శోభిలు చుండును. ఇచట రైతులు శరీర కష్టమునందు, ఏమాత్రమును వెనుదీయక, సకాలమునకు, పంటలపలింపజేయుచు సంస్థానమునకు, సక్రమముగా శిస్తులు చెల్లించుచు, సంస్థానాధిపతుల మన్ననలకు పాత్రులయి యుందురు. ఇట్టి గ్రామమునకును, చుట్టుపట్ల గ్రామములకును, ఒక కష్టమువాత్తి కలదు. ఈగ్రామములు గొప్ప అరణ్య ప్రదేశమునందు వరవలు, వాగులు, కంచెలు, చుట్టును గలిగి యున్నవి. వీనికి కంచెలు స్వంత పట్టాలుగాక, ప్రతి సంవత్సరమును, కౌలుపట్టాలు అయియున్నందునను, శిస్తులు కొన్ని సక్రమమేణ పోటీలవల్ల అధికమై నందును, ప్రస్తుత ఆర్థిక దుఃస్థితి ననుసరించి కంచ శిస్తులను లెక్కించ వలెనని యు, కొన్ని కట్టుదిట్టములు చేసికొన వలెనని యు, ఉద్దేశించి యున్నారు. ఈ విషయమును వీరి పాలకులను వెంకటగిరి సంస్థానమువారు తీర్చనలసి యున్నది. వీరును వీరి కష్టములను ప్రభువులకు తెలుపవలసి యున్నది.

ఇట్టి తరుణమున, యీ వడ్ల మోపూరు రైతులు తమ కష్టముల నెరవేర్చు సాధనముల నిరయుటకు సభలు ఏర్పాటు చేసికొనిరి. ఇంతకు పూర్వము రైతు సభలను నిరసింపుచు పరివర్తించిరని మీపైగల అపవాదమును మీరు తీర్చుకొన వలెననియు, అట్టి సభలను ప్రభువులు హరును సమ్మతిని తెలుపుదు. రైతులు చెప్పగోను అన్ని విషయములను గ్రహించి ప్రజాభీష్టమును సిద్ధింపజేయు వలెనని. చెప్పటయు. అందుకు ప్రభువులు సమ్మతించుటయు జరిగినది. అందుపై సంస్థానమువారు బాధ్యత గల్గిన సంస్థానోద్యోగులలో రైతు కష్టములను గూర్చి ఏచారించి, వెంటనే వారికి గల సదుపాయముల నిర్ణయింప వలసినట్లు ప్రత్యేకముగా ఏర్పాటు చేయబడిన ఉద్యోగియు అట్టి ఉద్యోగి కార్యము నిర్వహించుటకు సహాయముగ నియమింప బడిన రాజ బంధువును, సంధి పదముల భేదాభిప్రాయములగలుగ నేయక గమనించ వలసినట్లు, నియమింప బడిన సంస్థాన పండితుడును, వీరికి కార్య నిర్వహణ విధాన సామగ్రిని సమకూర్చు మఱొక ఉద్యోగియు, పైవడ్ల మోపూరు సభయందు పాల్గొనుటకు చేరి యుండిరి. వినయనిర్ణయ సభ 10 ఘంటలకు ప్రారంభమై అందు సంఘమువారిచే ప్రత్యేకముగ నిర్ణయింప బడిన సభ్యులకు మాత్రము ప్రవేశము కొనగబడి సంఘమును ఇతరులు రాకూడదని నిర్ణయించుటచే పైఉద్యోగులు, బయట ఉండిరి. మధ్యాహ్నము మహాసభ ఒక ఇంటిలోపల ఆవరణమునందు కట్టినేని కళ్యాణ రావుగారి అధిపత్యమున జరుప బడినది. ఆ మహాసభకు పోవుటకు పైరాజాగారి ఉద్యోగులు ఉత్తర్వుకోరిరి. అందులకు ప్రత్యేక బాధ్యత వహించిన వ్యక్తులువారి నిరంకుశత్వమును అమలునపెట్టి గలభాచేసి, తలుపులు బంధించి, వారికి ప్రవేశము నియ్యకయిరి.

వీరు పైసభను ఏ ఉద్దేశములతో జరుప నెంచిరో ఏ తీర్మానములను పెట్ట దలచిరో, ఏ కార్యమును రాజకీయ విచక్షణలేని రయితుల చేత చేయింపనెంచిరో ఆ విధానము నాకట్టులకు అలంకముగ రహస్యముగ తెచ్చిరని వీరికి గలిగిన సంతాపమును వెలిబుచ్చినటుల ఏర్పడినది రయితు సభకు రాజప్రతినిధులు లేరాకూడదో వారు వచ్చినచో ఏమి చేసెదరో, వీరి తీర్మానములు, పై

వ్యాసములు, వేల వారు వినరాదో, ఎందులకు వారికి ప్రవేశ మియ్యరాదో. ఈ బాధ్యత వహించిన వ్యక్తులు జవాబు చొనగ వలసి యున్నది. సోను లేని రయితుల కాసమాకొచ్చి తను విరోధముల సాధింప నెంచిన వీ రయిత్ కి సిద్ధాంతము లేగాని యుదాహరణముగ తమ వ్యా ఖ్యానములను వ్యాయ వ్యాసములయందును నిర్భయముగ చాటించి, చెప్పం వీ స్వాతంత్ర్య నివార దినములలో, ఇంతి రహస్యముగా వీరి మనోభావములు, ఎదిరి పక్షమునకు లొలుపు కలుగించుట యందలి గూఢార్థను తెలియులలేము. జమీందారీ రయితు సోదరులు ఇకపూర్వ చేయదలచిన సభలు బహిరంగముగను, సంస్థానము వారి ఉద్యోగుల యినను జమీందారీ పాలనమునకు సంబంధించిన మరె వ్వరియినను ప్రవేశమును కోరుచున్న తప్పక అవకాశ మీయవలయును, వీలన సభయందు గావింపబడు తీర్మా నముల భావములకును తీర్మానము సమర్పించి గావింప బడు నిబంధనలకును: ఉపన్యాసములకును ఎంతయో వ్య త్యాసముండును అట్టి విమర్శనా విధానము సంతను గ మనించియు, అట్టి యుద్యోగులు తనను సుఖముగ నెరవేర్చుకున్న తెలిపినను చేయ నివారయిని అపరాధ వారి పయినే నిలిచియుండును. అప్పుడు మనకును కొం త బలము ఏర్పడగలదు గాన రయితులు తాము చే యు సభలకు రాజాగారి ఉద్యోగుల నాహ్వానించి వారి యెదుట నిర్భయముగ తమ కష్టములను తెలియజెప్పుట అవసరము.

గడచిన సంవత్సరము ఉత్తర ఖండమున దర్శి తాలూకాలో దర్శి గ్రామమున సతర్శినందు దర్శి తాలూకా మహాసభ జరుపబడెను. అప్పుడు సంస్థాన మునారి ఉత్తర ఖండ దివాన్ పేష్కారుగారు ఆ సభ కరుదెంచిరి. వారికి ఘనముగు స్వాగత మొనగి మర్యా దలు గావింపబడెను. వారు ఆసభయందు పాల్గొని కూ ర్చుండిరి. అప్పటిలో జమీందారీ రయితుల కష్టముల గూర్చియు సంస్థానము వారి అశ్రద్ధను గూర్చియు, సం స్థాన ఉద్యోగుల చేయు అకృత్యములు అన్యాయ దుండగ ములను విశదీకరించి యుంటిమి. అప్పటి ఉపన్యాసములు అ విమర్శనలు విని దివాన్ పేష్కారు గారు సమాధా నము చెప్పలకు ఖన్నుడయి మాయందుగల లోపములు వాస్తవమే అని ఒప్పుకొన్నట్లు తన ముఖ చిహ్నముల మూలమున తెలుపుచు నెడలి పోయెను. అట్లు వారికి సభా వ్యవహారావకాశ మొసగినందున జమీందారీ రయితు లకుగాని, జమీందారీ రయితు సంఘమునకుగాని, కార్య నిర్వాహకులకుగాని అలంకములు కల్గియుండలేదు. అ స్మాత్ సభ కరుదెంచిన మూడ రయితులు సయితము అశ్చర్యపడిరి. గాన యుదార్థ స్వాతంత్ర్యము నకయి పర ధర్మముగ ప్రవర్తించు వాఘము లెవ్వియు రహస్యముగ పెలగరాదు.

జమీందారుల కర్తవ్యము.

మూఢులు మూఢభక్తిచే వారి మనోభీష్టముల నెరవేర్చుకొన నించి, మట్టిబొమ్మలను, సృష్టించుకొని, దైవ గృహములో నిర్మించి అందు అమిట్టి బొమ్మలనుంచి పూజా నైవేద్య తాంబూలములతో సేవించి వారిమనో సిద్ధిని తీర్చుకొను చున్నారు. దయాళుడగు దైవము తనను గుర్తించలేక మట్టి బొమ్మ రూపకముగా పొర్తించిన మూ ర్ఖజనుల పాలిటి రక్షకుడై యున్నారు. సంస్థానములు. సైన్యములు, మంత్రులు, సామంతులు, పరివారము పటా టోపములు, గజములు, హయములు, రథములు, వాహ నములు గల జమీందారులును తమ రైతులు పట్టి పూ జానైవేద్యములే గాక సువర్ణ పుష్పములతో పూజించి, మాయ భీష్టసిద్ధినెరవేర్చుము అని పొర్థించినను, మొరల నాలింపకున్నచో వీరి అభీష్టము నెరవేర్చనిచో, రాజధర్మ మును నిర్వహించిన వారు గారనియు, వారి భోగములు యమదండనకు లనియు, పరిభవు లుండియు నివ్వరియో జనమని ప్రజలకు స్ఫురించుట వింతగాదు. ఇట్టి ఊహలను మాన్పు యత్నములను జమీందారులు తప్పక చేయు వలసి యున్నది.

నెల్లూరు మునిసిపాలిటీ ఎన్నికలు త్వరలో జరుగ గలవు. మునిసిపల్ అక్షు క్రొత్త సవరణల పరికారము మున పురమున చాలా మార్పులు జరిగినవి. ఓటర్ల సం ఖ్య ఎక్కువగా పెరిగినది. వార్డులు 34 అయి సభ్యు లందరును ఎన్నికల వలన కొన్నిలునకు రావలసియున్నది. స్త్రీలు సయితము పోటీజేసి ఎన్నికలలో పాల్గొన నవ కాశములు కల్పించబడినది. నిర్ణీత దినము నాటికి పన్ను కట్టనిచో ఓటింగు వాక్కు తొలగునను పద్ధతి రద్దుచేయ బడినది. గనుక ఓటర్లందరును శ్రద్ధ బూనినచో, పుర పాలనాధి కారమున నెక్కువ ప్రాధ్యము కలుగజేసి కొను టకు అవకాశములు కల్పించబడినవి. దొంగతనమువారి నాశ్రయించి నియామక సభ్యులను అండనుగొని, ప్రజా పక్షము నణగదొక్కుటకు పర్యత్నము సలుపుట కిక సాధ్యముగాదు. ఓటర్లు తమకు పరివాలనమున ఎక్కువ శ్రద్ధ చూపుచున్నచో, యీ తరుణమున మేల్కాంచి తమ ఓటును సద్వినియోగ పరచి, అర్హులగు అభ్యర్థులను నిలువ బెట్టినచో, దిక్కులేక యుండు మన పురపాలన మునకు నూతన యుగము రాగలదు.

వెంకటగిరి తాలూకా మోపూరుఫిర్కా రైతుల మహాసభలు.

కటికినేని సోదరుల విచిత్ర మైఖిరి.

అయ్యా:—

తే 26-9-1931 దియందు వెలువడిన "జమీందారీ రయితు" పత్రికలో ఈ నెల తే 3 వ మోపూరు రయితుల సభ జరుగునని ప్రకటింపబడినది. మరియు తే 2 వ వెంకటగిరిలో అందరు రావలయునని దండోరా వేయించిరి. అందువలన వెంకటగిరినుండియు సుమారు 50 మంది రయితులును ఇతరులును వచ్చియుండిరి. చుట్టు పల్లెలలోనంతె యెవరో గొప్పవారు గంపల మూడెము రాజాగారట కాళేశ్వర రావు గారట వస్తారని తెలియజేసినారు. కొందరు మహాత్ముడు వస్తాడు అతనిని చూచానని వచ్చిరి యమాయకులు మూడు కలసు. చాలామందికి తామెందుకు వచ్చేదికూడా తెలియదు. ఈ ప్రకారము చాలామంది మోపూరు చేరినారు కాని వీరి వారెవరు రాని కారణముచేత యేమియూ జరుగవని తలచి కొందరు తమ గ్రామాలకు పోయిరి. వచ్చిన నాయకులలో ముఖ్యులు కటికినేని సోదరులే. నాటి దినము పగలు 1 గంటకు కమిటీ మీటింగు అని రామస్వామిరెడ్డిగారింటిలో జరిగింది, ఈ మీటింగును పెక్కు మందిని పోనీలేదు. తను కెవరిని తెలియుకో వారిని కొంత కొంత మందిని పంపుచుండిరి తర్వాత 4 గంటలకు మహాత్ముని పటము ఊరేగించిరి. వచ్చినవారందరు పాల్గొనిరి. సుమారు 6 గంటలకు బహిరంగ సభ రామస్వామిరెడ్డిగారి ఇంటివెనుక సుంకు ఆయన తోలులోకే జరిపించిరి. దానికి ప్రవేశం మాత్రం వారి యింటి మార్గద్వారంగానే యేర్పరుచిరి. ఆ ద్వారమున శ్రీయుత కటికినేని వెంకటరామారావుగారు, కొందరు వాలంటీరులును నిలచి తమ వారి నందరిని (అనగా తాము చెప్పినది చెప్పులుమూసుకొని వినేవారిని) పోనిచ్చుచుండిరి. కొందరిని తమ కిష్టులుగాని వారిని ఆపివేయుచుండిరి, దీనికి కారణము తెలియదు. కొందరు సభకు పోనివలసినవారు జిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యక్షులు శ్రీయుత జె. వెంకటరావుగారు, సంపాదకులు పబ్లిసిటీ ఆఫీసరుగారును. (వీరు రయితుల యిబ్బందుల లేదుగా విచారించి చక్కబెట్టుటకు సంస్థానమువారిచే నేర్పరుపబడినవారు.) ఇంకను యితరులును పోవ ప్రయత్నింపగా అచ్చటనున్న వాలంటీరులు "మీరు పోకూడదనియు, కాంగ్రెసు అభిమానులే పోవలయు" నని చెప్పిరి. అందుపయి వారు "మేము కాంగ్రెసు అభిమానులమేను, ఇపుడు పోవుచున్నవారికంటెను, వీరికంటెను చక్కనివారము కామా" నని చెప్పిరి. అపుడు వాలంటీరులు "ఇది బహిరంగసభ కాదనియు, ప్రియుచేటు మీటింగనియు, ఈ యింటి యజమానుని మిమ్ములు పోనిచ్చుట కిష్టపడలేదని" చెప్పిరి. అనంతరము వచ్చిన వారు మరలి అచ్చటనున్న రయితు సోదరుల సంభోధించి ఉన్నచ్చె స్వామిని సభా కార్య నిర్వాహకుల సంకుచిత భావమును గూర్చి వ్యసన్యసించుచుండగా నా వాలంటీరులు మాటలను వినపడకుండునట్లు గాంధికి జే, జే యని గగ్గోలు సలుపక అరచుచుండిరి. సదరు మోపూరు డిస్పెంసరీ డాక్టరు గారినని వీరితో పోవుట వలన నేమో ప్రవేశము లేకపోయినది.

కాంగ్రెసు సభయందెల్లవారి ప్రవేశమునకు అటంకము లేకయుండ ఇట కాంగ్రెసు అభిమానులు కాని వారికి ప్రవేశము లేదనుటచే వీరి నిరంకుశ చర్య విశదమగుచున్నది. తమకు ప్రతికూలులు లెల్లరును కాంగ్రెసు అభిమానులు కారనియును, తమకు ననుకూలురు ఎట్టి వారయినను కాంగ్రెసు అభిమానులని తెలుపుట విదితెగుగానున్నది. ఈ కటికినేని సోదరులకు యీ మార్గము నూతనముగాదు. ఇంతకు పూర్వము ప్రతికూలురైనము వెళ్లడించువారికి. కోరిననూ సభలో మాట్లాడుటకు వ్యవధి నీయకుండిరి. ఇప్పుడు ప్రవేశమే లేకుండునటుల చేసిరి. ఇంకనూ యేమిచేయగలరో తెలియదు. ఇట్టివారి నాయకత్వము కింద జమీందారీ రయితులెట్లు మేలుగాంచగలుగుదురో ఊహింపరానున్నది.

(ఒక విలేఖరి.)

మహాత్మునకు అపూర్వ స్వాగతము.

మహాత్ముడు లండనునందు విశ్రాంతి పుచ్చుకొనుటకు కాలము దొరుకుటలేదు. ఒక వంక రాజకీయ వేత్తలకు సమాధానము లోసగవలయును మిత్రుల ఆహ్వానములకు ఎదురాడక, వారితో ఇష్టాగోష్టి సలుపవలయును. లంకా షైరు పార్లమెంటువారు తమ గోలవినవలయునని కోరిన వారి ఆహ్వానమును మరివోక నంక స్వీకరింపవలయును. మత గురువులు, మతాధిపతులు తమ తమ స్థానముల కరుదెంచి, సందేశముల నొసగవలయునని వాగ్దానించిన యీ నొనవలయును. ఇతర ఖండములవారు మధ్యమధ్య లభ్యపడిన అవకాశమును పోవిమువక, లోకమునకు సందేశ మొసగుడని ప్రార్థించిన వారి ప్రార్థనలకు జవాబు లొసగవలయును. వార్తా పత్రిక విలేఖరులు ఖణఖణము వేధింప వారి మనో భీష్ట

ములను విసుగు విశ్రాంతియు లేక, తీవ్రవలయును. ఇదంతయు విశ్రాంతికాలమున జరుగవలసినది. మైనారటీ సమస్యల పరిష్కరించుటకు పరస్పర విరోధ భావముల బాగు విధ వర్ణములవారితో మచ్చటించవలయు వారికి సామరస్య మేర్పడు విధానమును చింతించి, సమాధానము నొనగవలయును, ఎదురు పడుమును లోబరచుకొనలకు పన్నగము లొడ్డవలయును శత్రు రాజ్యమున సంచరించునపుడు. మహా వినీతితో, కడు చతురోక్తితో, ఎక్కువ సాహసముతో, శత్రు హృదయమును నొవ్వసీయక, తన అదర్శమునకు పరులు రాతిగిన పరివర్తనతో, మెలగవలయును. కడు మస్సాధ్యమయిన యీ పద్మ వ్యూహమును మహాత్ముడు నిజముగా భేధించుచునే యున్నాడు. బ్రిటీషు రాజ్యాంగ వేత్తలు మహాత్ముని శక్తి సామర్థ్యముల కచ్చెరువందుచున్నారు. మహాత్ముని రాజనీతి ముందర ఇర్విన్ ప్రభువు నిరుపయోగియని బర్కెన్ హెడ్ ప్రభువు ఎక్కాణించుచున్నాడు. సత్యాగ్రహా సమరమువల్ల, దొరతనమువారితో డీకొనుటకు నమ్మ నుపాత్ముని సులభముగ నిగ్రహింప దలచిన బ్రిటీషు రాజకీయనేత్తలు మహాత్ముని చల్లదనము. నానుభూతి, విశ్వమానవ సమత్వము, ఇత్యాది ఉన్నత సూత్ర మూలమున బ్రిటీషు ప్రపంచమును సంభోషింపచేసినపుడు, శత్రునర్గము అదృశ్యమయ్యెను. దొరతనము వారు తమ అతిథికి అపూర్వ గౌరవముల గానింపవలసిన విధి వర్తించెను. పోలీసు ఉద్యోగీయులు, లండనే రాజవీధులలో మహాత్ముడు సంచరించుటకు సాధారణ నియమములను కట్టెపెట్టి ప్రత్యేక వసతులు చేయవలసి వచ్చెను.

మహాత్ముడు గోచిపాతల రాయుడని పరిహసించిన చర్చిల్ ప్రభువుగారు నేడు కలికముంకయిన గాన వచ్చుటలేదు, భగతే వర్షము పయి నిప్పులు కురిపించుచుండిన వార్తా పత్రికల దోరణి మారినది. భారతీయులన్న తృణీకారముతో భావించు బ్రిటీషు జనసామాన్యమునకు మహాత్మునిపల్ల సుహృద్భావము పెరిగినదిగాని రాజ్యాంగ వేత్తల గూఢ తత్వము మాత్రము బోధించుచునే యున్నది. వివరిత పండులను ప్రతినిధులుగ సభ కాహ్వానించి సభ్యులలో తిగాదాలను పెంచి, లోకము నెదుట పరిహాసము గావింప దలచిన రహస్యపుటెత్తు ఫలించుచున్నది. అల్ప సంఖ్యాక వర్గము వారలకు అత్యాశలు కల్పించి వారిలో వారికి కిలారములు కల్పించిరి. వర్తకులు ముసల్మానులకు పేరాసల కల్పించి గాంధీగారికి సహాయపడవలదని ప్రోద్బల పరచుటట్లు వార్తలు తెలుపుచున్నవి, మహాత్ముడు నేడు కేవలము దైవ మూలమున వర్తించు చున్నాడు. దేవతానపుల కమ్మతెము పంచిపెట్టి నకుదెంచిన మోహినీ స్వరూపియగు మహావిష్ణువుయొక్క ధర్మమును మహాత్ముడు గాంచి, ధర్మసంస్థాపన చేయవలసి యుండును.

వార్తలు.

కాశ్మీర సుహారాజు జన్మ దినోత్సవము నందు దర్బారు గావించుచు, గతనూనమున జరిగిన అల్లరుల సందర్భమున శిక్షింపబడిన వారినందర మన్నించి, విడిచి పెట్టిరి. అమలులోనుండు కేసులన్నియును ఉపసంహరింపుకొనబడినవి.

♦ ♦ ♦

జర్మనీ దేశమునందు అధికారుల మధింపు ప్రకారము 65000 వేల మందికి పనిలేక కష్టపడు చున్నట్లు వెల్లడింప బడినది.

♦ ♦ ♦

ఇంగ్లాండునందు ఎన్నికలు ఈ నెల 27 వ తేదిని జరుగును;

♦ ♦ ♦

మధురలో 15—10—31 కల్లుంగళ్ళ వద్ద పికెటింగు జరుగు చుండగా పోలీసువారు లాఠీ ప్రయోగము గావించిరి.

♦ ♦ ♦

పంజాబు, బొంబాయి రాష్ట్రమున గవర్నరులు 100-కి 15 వంతునను, కార్యనిర్వాహక సభ్యులు, మంత్రులు, 100 కి 10 వంతునను జీతములు తెగ్గించుకొనుటకు తీర్మానించి కొనిరి.

♦ ♦ ♦

ప్రకటన.

నెల్లూరు మునిసిపల్ ఓటర్ల జాబితా ప్రచురణ వివరం.

తే 13-10-31 వ ప్రథమ ఓటర్ల జాబితా ప్రచురణము.

తే 20-10-31 వ ప్రథమ జాబితా పరీక్ష కొరకు.

తే 20-10-31 వ వరకు హక్కులు, ఆక్షేపణలు గ్రహింపబడును.

తే 23-10-31 వ హక్కులు, ఆక్షేపణలు, తప్పుబిళ్ళలు పట్టికలు నోటీసులను పంపుట.

తే 30-10-31 వ రివైజింగు అధారటీ విచారణ ప్రారంభము.

తే 2-11-31 వ హక్కులు, ఆక్షేపణలు తీర్మానించుటకు రివైజింగు అధారటీవారికి అవకాశము.

తే 5-11-31 వ కడసారి ఓటర్లజాబితా ప్రచురణము.

టి.కె. జె. గజపతి,
అసిస్టెంటు ఎక్సిక్యూటివ్ ఆఫీసరు.

విశ్రాంతి భవనము, నెల్లూరు.

బైటివారల కిచట గల సౌకర్యము మరెచటను లభ్యపడదు.

పెన్నుతత ఆర్థిక పరిస్థితులమట్టి మా భవనములో భోజన ఛార్జీలు తగ్గించవలయునని మా దిత్తుగిలో నలభై నొసంగుటచే నష్టకష్టములకు వెనుదీయక తగ్గించవలసినది.

కట్టిలేని నెల్లూరు విద్యుత్తులో మామూలుగా నొసంగు అన్ని పదార్థములతోటి పూట 1-కి భోజనం 0-4-0 మాత్రమే.

మా భవనములో యేర్పాట్లన్నియు ఆరోగ్యముగను, పరిశుభ్రముగను రుచికరముగను వుండుటయు సామాన్యులకు సులభము రా నవకాశము గలుగునట్లు యేర్పాట్లు చేసియున్నాము. అంధ్రులు తప్పక మాకు ప్రోత్సాహముచేయ ప్రార్థన.

పూట 1-కి భోజనము	0—4—0.
నెల 1-కి భోజనము	10—0—0.
స్పెషల్ భోజనము పూట 1-కి	0—6—0.
మేలురకం కాఫీ కప్ 1-కి	0—1—0.

గదులు, స్నానములు, టిఫిన్‌లు, వగయిరాలకు ఎక్స్‌ట్రాచార్జీ.

డి. బేషా రెడ్డి, ప్రొప్రయిటరు.

ఆయుర్వేద ఫార్మసీ,

గాంధిచౌక్, నెల్లూరు.

మహాశయులారా!

భారత క్షేత్రమున దేవసమానులగు మహనీయులు ప్రజాసంరక్షణార్థమై మహత్తరమగు కృషిసల్పి ఉత్తమములగు ఆయుర్వేద ఔషధ శాస్త్రములను నిర్మించియున్నారు. అట్టి ఉత్తమమగు గ్రంథములు అనేకములుండగా అనేకులు నవయుగ వైద్యులు అట్టి శాస్త్ర పరిశోధన, శాస్త్ర ఆచరణ, అలస్యమనియు, అగాయములేనియు, కృతిమను కల్పితశాస్త్రములగొనుము చుట్టాలను శాస్త్రీయముగా తయారుచేసి ప్రజలను మోసపుచ్చుటయేగాక, ఆయుర్వేద ఔషధ ప్రభావములకును, తత్సంబంధమైన వైద్య గ్రంథములకును తీని కళంకము నారోపించుటంబట్టి ఆయుర్వేద ఔషధములు శాస్త్రయుక్తముగా తయారుచేసి, అనుభవయుక్తముగా నొసంగిన యెడల సమస్త కఠిన వ్యాధులను, నిర్మూలను చేయుటకు ఆయుర్వేద ఔషములకు శక్తిగలదని, తెలుపులకుగాను ఈ ఫార్మసీని. మా సింహపురమున నెలకొల్పినాము. ఇచ్చట తయారుచేయబడు ముఖ్యమగు ఔషధములను కూడానున్నదియును వుపయోగించి దానియొక్క ఫలమును అనుభవింప ప్రార్థన.

ఇచ్చట తల చమురులు. లేహ్యములు, చూర్ణములు, భస్మములు, నూతనులు, పర్పత్తులు, ఆరిష్టములు, అసవములు, రసాయనములు, వంట ఔషధములు, తయారు చేయబడుచున్నవి. కల్పిత ఔషధములను వుపయోగించి లేని కష్టములను తెచ్చుకొనక, మాచే తయారుచేయబడు ఔషధములనే వుపయోగించుడు.

ఆయుర్వేద ఫార్మసీ,
గాంధిచౌక్, నెల్లూరు.

దేశిరెడ్డి బేషా రెడ్డి,
ప్రొప్రయిటర్.

Edited and Published by D. Besha Reddy and Printed at the Simhapuri Press, Nellore.

మ॥ రా॥ రా॥ శ్రీ

గారికి.

Reg. No. M.

సం॥రం. చందా 3—0—0.

స్వతంత్రరైతు

ప్రతి శుక్రవారము ప్రకటింప బడును.

సంపాదకుడు:— దేశిరెడ్డి శేషురెడ్డి.

సంపుటం ౧ | ౧౯౩౧ అక్టోబరు తే ౯ ది శుక్రవారము. | సంచిక ౩

వ్యాఖ్యలు.

నెల్లూరు తిప్పరాజువారి సత్రమువద్ద శ్రీ అవతార మూర్తి గాంధీ మహాత్ముని జన్మ దినోత్సవము జరుపుచు అందు మహాత్ముని జీవిత చరిత్రను, అహింసా వ్రత సిద్ధాంతములను, ధర్మ స్థాపన విధానములు చర్చించుటకు ఏర్పాటు చేయబడి వుండగా అనవసరముగా, అప్రస్తుతమయిన జమీందారీల విధానమును ఖండించుట, తత్సంబంధమగు తీర్మానముల నెదుటను పెట్టుట, నీతి దాయకము గాదని, వివేక సద్‌జ్ఞానులు గమనింపక పోరు.

... ...

నెల్లూరు జిల్లాలో గొప్ప నాయకుడని పేరుగాంచిన శ్రీ వెన్నెలకంటి రాఘవయ్యగారు తన కార్య విధానమును మరచి అనవసర ప్రసంగములను జమీందారీ ఖండన మొందు విధానములకు అధిక్యత నొసగి హాస్యాస్పదముగ ప్రవర్తించినందులకు చింతిలవలసి యున్నది.

... ...

నెల్లూరు వెంకటాద్రి నాయుడుగారు తమ సిద్ధాంతములను గూర్చియు తమ రహస్య కృత్రిమ ప్రచారోద్దేశములను గూర్చి విమర్శించినందులకు స్వతంత్ర రయితు పత్రికాధిపునిపై తన పత్రికా ముఖమున ఆగ్రహమును ప్రకటించుటను వెనుదీసెను, రాజకీయ సభయందు మాత్రము వదరుటకు ముందుకు వచ్చినందుకు సంతోషించవలయును.

... ...

వికట కవి.

శ్రీ వెంకటగిరి రాజాగారిపై నిరంతరము ఉన్నవి లేనివి కల్పించి, ప్రచురించుటకును, ఇటీవల జమీందారీ రయితు సంఘ స్థాపకులు శ్రీ దేశిరెడ్డి శేషురెడ్డిగారు కేవల జమీందారీ రయితుల శ్రేయముకొరకు జమీందారులతో సమాధానము కుదుర్చుకొనుటకు జమీందారుల ఆహ్వానముపై జరిపిన రాయభారములను గూర్చియు విపరీతపు ఆరోపణలు గావించిన శ్రీ శ్రీ నెల్లూరు రామానాయుడు మహాకవిగారికి నాయుడుగారి పోషకుడును: జమీందారీ రయితు సంఘాధ్యక్షుడునునగు శ్రీ దొడ్ల రామిరెడ్డిగారి పేరుతో రు 10,000 లో ప్రీడికొని ఆ నాయుడుగారు నడిపిన రాయభారములు తాత్కాలికముగా పంథమును, పత్రికను, ప్రచారకమును, ఉపన్యాసములను, ఉపసంహరించుకొని, ప్రస్తుత తన యాత్రను సోపానములను నిర్మించుటకు మరొక సారి సంఘోద్ధరణమును పత్రికోద్ధరణమును గావించు తన కృత్రిమములను తెలిసికొని సంబంధమును వీడి తన కార్య విధానమును సక్రమముగా సాగించుచుండిన శ్రీ దేశిరెడ్డి శేషురెడ్డిగారిపయి ధ్వజమెత్తుటలో నేమి చిత్రముగలదు. నాయుడుగారి జీవిత చరిత్రము రెడ్డిగారి జీవిత చరిత్రము తెలిసిన నెల్లూరు జిల్లా ప్రజలకు కన్నులుమూసి కపట వేషము వేసినను కపట సన్యాసి ఎవరో కాలమే కనుగొన గలదు:

ప్రశ్న: జమీందారీ రయితు పత్రిక వెలువడుచుండగా స్వతంత్ర రయితు అను మరొక పత్రిక యేల వెలువడవలసి వచ్చినది.

జవాబు: నెల్లూరు జిల్లా జమీందారీ రయితు పత్రిక జమీందారీ రయితుల కష్టములను గూర్చి, వ్రాయుటకు స్థాపింపబడిన దయినను ప్రస్తుతము ఆ పత్రిక వెంకటగిరి జమీందారుల దూషించుటకు సరిపోవుటచే రయితుల కష్టములను గూర్చి వ్రాయుటకుగా స్థలము లేనందువలన జమీందారీ రయితు సంఘస్థాపకులు స్వతంత్ర రయితు అను మరియొక పత్రికను స్థాపించవలసివచ్చినది.

మైకవిలీయొక్క సిద్ధాంతములు.

యుద్ధానంతరమునుండియు, కౌటిల్యుని యర్థశాస్త్రమును గూర్చిన విషయ పరిశోధన ప్రాముఖ్యత వహించి నలు వాక్రమించిన నాటినుండియు మైకవలీయొక్క సిద్ధాంతముల యందు సాధారణ విద్యార్థులకు సైతము శ్రద్ధ కలుగ జొచ్చెను. చంద్రగుప్తుని నాటి చాణక్య దేవుడు; [illegible] మహోన్నత [illegible] మొదలగుటను పెంచి యభివృద్ధి చేసిన విద్యార్థి యొక్క [illegible] గానివాటి స్థానము వేరు మైకవలీ యొక్క [illegible] సంబంధములేని వారి చర్యలు చరిత్రకారులకు క్రొత్త యాశ్చర్యము మెప్పు కలుగ జేయుట వలన సందేహము కలుగవచ్చును. కాని యొక్క విషయము మాత్రము గ్రహించవలెను. అది స్పష్టము కావలెను. మానవ స్వభావ మాత్రము [illegible] భిన్న భిన్నము మైనను [illegible] మానవ చరిత్రకూడ భిన్న భిన్నములుగా నడచుచున్నను దాని యొక్క [illegible] చరిత్రకారుని ముఖ్యోద్దేశమై యున్నది. ఈ యౌచిత్యమే [illegible] మన్నింప దగినది. [illegible]

మైకవలీ సిద్ధాంతములనే దేశకాలములకు తగినట్లు [illegible] సాహిత్యమున ప్రాముఖ్యము [illegible]. [illegible] మైకవలీ తన సిద్ధాంతములను [illegible] ప్రత్యేక స్థితిగతులకు [illegible]. ఈ సిద్ధాంతము [illegible] జర్మని దేశములో [illegible] సిద్ధాంతము. ఇట్టి [illegible] రాజకార్య నిర్వాహకులకు [illegible] కావించినది.

ఈ మహ్యాసిలో మహ్యనుభావుడైన మైకవలీ 1469 సం. జన్మించి 1527 సంవత్సరమున కాలధర్మము నొందెను. 1513 సం॥ ప్రాంతమున తన ప్రాంతమందు ముఖ్యమైన "ప్రిన్సు" అను గ్రంథము వ్రాసెను. 1520 సం॥ మనోభవ్య [illegible] తన [illegible] చరిత్రను ప్రారంభింపగలిగెను. అనేక కాలము "మాండ్రేగోలా" యను నాటకమును రచించెను. ఈ మాత్రమునను ముఖ్యముగా తన "ప్రిన్సు" నందు తన రాజకీయ సిద్ధాంతములను వెల్లడిచేసెను.

ఈ సిద్ధాంతములను గమనించిన యెడల [illegible] నుండి వ్రాయబడినవి. కావున్ను, కేవలము కల్పితములు [illegible] [illegible] న్యాయసమ్మతములు కావు. [illegible] ధర్మ విరుద్ధముగా నున్నట్లు [illegible] తోచక మానదు. కాని యథార్థమేమన అవి యావత్తును [illegible] మైకవ లీ [illegible] ఇటలీ దేశ మనుభవించుచున్న [illegible] ద్రవ్యముల [illegible] [illegible] కాలమందు [illegible] [illegible] రాజకీయ సంక్షోభము [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ఏకచ్ఛత్రాధిపత్యము కాంక్షించెనా? యను భావముల [illegible] సంక్షోభమే [illegible] చంద్రగుప్తుని కాలమునందు విద్యార్థి [illegible] [illegible], మరియు చంద్రగుప్తుని నాటినుండియు కలత గలుగజేయు [illegible].

[illegible] రాజకీయ మత విషయ వివేక [illegible] "ప్రిన్సు" నందు చర్చింపబడెను. కాబట్టి రాజకీయ విషయములకు మత విషయములు ప్రధాన [illegible] ఖండించు చున్నట్లు తెలియుచున్నది. ఇట్టి విషయములను చర్చించుటలో మైకవలీ యొక్క [illegible] సమకాలిక విషయ ప్రాముఖ్యముతో గాక, మానవ చరిత్రకు సంబంధమైన విశాలదృష్టితో గమనించియున్నారు. మానవ చరిత్ర [illegible] స్థూల దృష్టితో చరిత్రకారులకు [illegible] అరిస్టాటిల్ నాటినుండియు [illegible] చరిత్ర రచన పద్ధతిని పునర్నిర్మాణము గావించెను. ఇదే రీతిని గావింపబడిన జాతీయ [illegible] చర్చలు కూడ చంద్రగుప్తుని నాటివియు, [illegible] కాలము నాటివియు జాతీయ [illegible] ఇవి యావత్కాల [illegible] స్పష్టమైయున్నది. ఈ కారణములచేత నింతవరకు ధర్మ విరుద్ధము లనబడిన మైకవలీ సిద్ధాంతములు కొంతకాలము నుండియు విశేష ప్రాముఖ్యమును వహించుచున్నవి.

ఇక "ప్రిన్సు" నందలి విషయములను సూక్ష్మముగా విచారింతము. దీనియందు ధర్మ విరుద్ధమైన రాజ్యాంగ తంత్రము బోధింపబడెనని చాలామంది యభిప్రాయము. ఇది మానవ ధర్మము [illegible] కాదని ప్రధానముగ [illegible] [illegible] కొంతమంది యభిప్రాయము. సమకాలిక [illegible] [illegible] యథార్థమును గమనించినయెడల [illegible] [illegible] "ఆపత్కాలమునందు [illegible]" అను వాక్యమునే "ప్రిన్సు" కూడ బోధించుచున్నది. అట్లు కానిచో రాజకార్య నిర్వాహకులు కాజాలరని [illegible]. కావుననే మైకవలీ "తాను గావించిన [illegible] లాభకరము గావున [illegible] రాజకార్యధురంధరుడు [illegible] గావించుటకు జంకకూడదు" అని వ్రాసియున్నాడు. [illegible] ప్రధానముగా చేసుకొని, అవమానమునకు గాని, [illegible] గాని వెరవకూడదని వ్రాయుచున్నాడు. "జనసామాన్యము నీచము [illegible] [illegible] [illegible] రాజనకు [illegible] కాని యట్లు కాని [illegible] రాజునకు హాని చేయజాలరు. కావున రాజు మెలకువగలిగి న్యాయశాస్త్రమును, బలమును ఆధారము చేసుకొని ప్రజలను నమ్మకుండ ప్రవర్తింపవలెను. ఇట్లు ప్రవర్తించుటకు ఎల్లకాలములయందును యుద్ధ సన్నద్ధుడై యుండవలెను. ఇట్టి వాక్యములతో "ప్రిన్సు" నిండియున్నది. నేటి [illegible] దీనికి దృష్టాంతము [illegible]. మరియు మానవుల [illegible] జంతువులయందు [illegible] కాబట్టి జంతువులపట్ల [illegible] [illegible] [illegible] లాభకరమైనగాని [illegible] దేశ క్షేమము కొరకు [illegible] [illegible] [illegible] ఘనకార్యము కొరకైనను [illegible] కార్యమును సాధింపవలెనని [illegible] మైకవలీ యభిప్రాయము. ఇట్టి [illegible] సామ్రాజ్య సంస్థాపకులను [illegible] చక్రవర్తులను, [illegible] నిట్టి [illegible] [illegible] [illegible] కొన్ని [illegible] రాజపుత్ర సంస్థానములు క్షీణించినట్లు కూడ చరిత్రలయందు [illegible] "మార్గాన్వేషణమునకు మంచి చెడ్డలు, [illegible] [illegible] సమానమే" యని కూడ "ప్రిన్సు" వాదించుచున్నది. [illegible]

... స్వ స్థితిలో ఉన్నది ప్రయత్నము చేయుచున్నారు. దౌర్భాగ్యము చేయువిషయము, వీరి స్వతంత్ర బంధింపబడియున్న దనియు మయికవలి వక్కాణించుచున్నారు.

మయికవలి కడు స్వాతంత్ర్యాభిలాషి కావున ప్రజాస్వామ్యము అత్యుత్తమ పరిపాలన. కాని యిది మానవులు ప్రజా స్వాతంత్ర్యము వినియోగించుటకు సిద్ధపడి యున్నప్పుడే. అట్టి సమయమందే యుత్తమ శ్రేణి ప్రజాపాలిత రాజ్యము నెలకొల్పవలెను. ఆ విధముగ దేశమందు శాంతి స్థాపించుటకు నిరంకుశాధికారమే యుత్తమ విధానమగును. శాంతి స్థాపనకు నిరంకుశాధికారి యయినను తన యధికారము నందు బాగుగ పరిపాలించుటయే కాక, తన తదనంతరమునను గూడ నట్టి పరిపాలనము నెరపుటకు గావలసిన బలమును సంఘటించి నట్టి నిరంకుశాధికారియే మయికవలికి ప్రియుడగును. ఇక ప్రజా స్వాతంత్ర్యమన్ననో అది వ్యక్తిగతమయినదిగా నుండక, సాంఘిక స్వాతంత్ర్యమయి రాజ్యమందు రాష్ట్రమునకు శ్రేయోదాయకముగా నుండవలెను. కావున మయికవలికి ప్రధానమయినది రాష్ట్రమే కాని యభివృద్ధియే కాని దానిని సమకూర్చు విధానము ప్రధానము గాదు.

పనుపారిన శక్తులతోనట్టి విషయములతో మయికవలి యుటలీ దేశమును సంక్షోభము నుండి తప్పించి ప్రజా రాజ్య సంస్థాపనకు పూనుకొనెను. ఇట్టి సిద్ధాంతముల తోడనే లిపార్టీ నిరంకుశాధికార ధూయిష్టమయిన సామ్రాజ్య స్థాపనకు గడంగినవారు ప్రాణంపోయిన శేషమయినను ఇట్టి సిద్ధాంతముల యందు ప్రవర్తించుటవలన గలిగి శాంతిని గోరుచున్నారని కొందరు అభిప్రాయపడుచున్నారు. కాని మాకొందరు జీవిత్వాంతముల యొక్క ప్రాముఖ్యము హేయ్యమనని చెప్పుచు మానవులు నమ్మకమగు నదియు, స్వార్థలాభాపరులు కారనియు తెలిసి యే దేశపు రాజనీతి నిపుణుడయినను కార్య సాధనము చేయగలిగినాడా, చేయగలడు అనియు; రక్తపాతము కానిండగను, నిరపరాధులను సమర్పణ చేయుటయు, సామ్రాజ్యములో యుద్ధము చేయగల్గుదురా యనియు; నేటి యొక మానవుడు నీతిమార్గములో ప్రవర్తించునట్లుగా రాజు ప్రవర్తించినచో రాష్ట్రమునకు క్షేమ మొసంగ యుండునా యనియు; ఇట్లు సంకోచించుచున్నారు. ఈ సంకోచముయొక్క భావమేమనగా నేటి రాజ్యపాలనకు విజయమును చేకూర్చునది మయికవలీ యుపాయాంతర మార్గముకాని. ఆపురుషచేత చెక్కినచో నేటి సౌమ్యముచే పాలనము జరిగి నీతుల రాజ్యసంస్థాపనలకు లాభకరము గానిది యు, అదియు నేడు పాశ్చాత్య భాగమందలి రాజ్యపరిస్థాపనముల నటి రాజ్యములు కీలకములుగ నశించి రూపుమాయుటకు నేటి సామ్రాజ్యము పరిస్థితులెట్లున్నవని యుద్ధ సన్నాహము లను మాల్కొల్పి శాంతిని నెలకొల్పు యత్నము లెట్లు కొనసాగగలవు?

—స్వీకృతము.

సంస్థానములు చీల్చవలెనా?

మా నెల్లూరు జిల్లా రయితు సంఘము వారు ఇటీవల వెంకటగిరిలో గ్రామాగ్రహారోత్సవమున జరిగిన రహస్య సభయందు ఒక అపురూప ఉపన్యాసము గావింపబడినది. ఈ ఉపన్యాసములో ఎస్టేట్లను విభజన గావలసినట్లు చట్టము నిర్మింపవలెనని, దొరతనమువారిని కోరుచు, నీడవ తీర్మానములో నుండుటకు జమీందారీ రయితులు పోట్లాడవలయుననియు గలదు. ఈ ఉపన్యాసము వల జమీందారీ రయితు సంఘమునందు చమవం సించ్చినచో, చనువరులు గ్రహించుట అవసరము. సంస్థానములలో సంస్థానాధికారులు హక్కు అనుభవములు క్రొత్త జమీందారులు చెందుచున్నందున రాజ్యాధిపతియై పెద్దవారు రాజ్యము చేయుచున్నారట. అందుచేత అన్యోన్య మైత్రి గలిగి విభాగములులేక సంఘీభావము పెరుగుచున్నదట జమీందారులు ఒక్క కుటుంబముగా నుండుటచేత పెద్ద ఎస్టేటుగా, గౌరవ ప్రదముగా నున్నదట, అందువల్ల మా రయితు సంఘము వారు వారిని చీల్చి చిన్న చిలికలు చేసినచో, వారిలో వారు తగాదాలు పెట్టుకొని, కోర్టులకెక్కి ఛీఛత్వమును కృశించి నాశము గావలెనట అహా; ఏమి యీ తీర్మానము యొక్క ఔన్నత్యము! ఇట్టి కుచ్ఛిత స్వభావములు మనకు ఉండుట చేతనే మనము, మన పూర్వ సామ్రాజ్యములను కూలద్రోసికొని, పరులజేరి, మన రాజులను, రాజ్యములను, గౌరవములను, మన సర్వ సంపదలను, నాశనమొనర్చుకొని బానిసలమయి పర పరిభూతత్వమున మసలుచున్నాము. శేష విశిష్టమయి నిలిచిన, చిన్న సంస్థానములు సైతము పెల్లగించు దుర్బుద్ధులు మనము మాని కేవలము రయితుల కష్టములను దీర్చు తీర్మానములను మాత్రము అమలున బెట్టుట అవసరము అయి యున్నది. ఇట్టి తీర్మానమునుబట్టి మా సంఘమున బాధ్యత వహించిన వ్యక్తుల ఉద్దేశ మేమియో ముఖ్యముగా మన రయితు సోదరులు గమనించవలసియున్నది. అనేక జిల్లాలలో జమీందారీ రయితు సభలు జరుగుచున్నవి, జరిగి యున్నవి. గాని, ఇట్టి విచిత్రపు టూహా మెవ్వరికిని స్ఫురించినట్లు గానబడ యుండలేదు. రెండవది జమీను పాలన తుద ముట్టించవలెనట. అనాది కర్ణాల రాజ్యాధిపతుల పాలనము మాత్రము మా నాయకులకు నచ్చుతము గాదు గాని ఏ జాతిమైనను, ఏ దేశమయినను, ఏ కులమయినను, ఎట్టి కూత్రుడలయినను ఒక యుద్యోగి అధికారమునకు బాధ్యుడయి యుండుటకు మాత్రము మా కృత్రిమ సంఘ నాయకులు నమ్మకొందురట. రయితు సోదరులారా! జాగ్రత్త. జమీందారుల పాలన సరి కానిది వాస్తవము. చక్కచేయవలసినదియు వాస్తవము మనము సరియగుమార్గమున నడచి పరిభూతత్వమును చక్కని మార్గమునకు దెచ్చుట మన విధియై యున్నది. రయితు గణ స్వాతంత్ర్యము కొరకు ప్రాణమునయినను అర్పించవలెను. స్వాతంత్ర్యమును బడయవలెను. అట్టి స్వాతంత్ర్యమునకయి పోరాడ దలచిన రయితు స్వధర్మ నిర్వాహణమునందు జాగరూకుడయి మెలగవలయును. అట్లని జమీందారులు చేయు దుండగములనుమ, అన్యాయములనను రయితులు లొంగి యుండవలెనని కాదు. ఇట్టి భేదముల చేతనే మన రయితు సంఘస్థాపకులగు శ్రీ దేశిరెడ్డి శేషు రెడ్డిగారికిని, క్రొత్తగా సంఘమున బాధ్యత వహించిన వ్యక్తులకును భేదాభిప్రాయములు గలిగినవి. ఇట్టి తరుణమున మనము ఏసిద్ధాంతములు రయితులకు మేలయినవో గమనించవలసి యున్నది.

జమీందారీ రయితు సంఘ శ్రేయోభిలాషి.

స్వతంత్ర రైతు.

౯—౧౦—౩౧.

శుక్రవారము.

వడ్ల మోపూరు సభలు.

ఈ నెల తే ౩ ది వెంకటగిరి తాలూకా వడ్ల మోపూరు గ్రామమున జమీందారీ రైతు సభ యను పేరుతో ఒక సభ జరిగినది. ఈవడ్ల మోపూరు చాలా అందముగను, అనేక విధములగు పంటల తోడను, పెద్ద చెరువును, కొన్ని తటాకములు, అందమైన తోటలును, పురాతన దేవాలయములతోను, శోభిల్లు చుండును. ఇచట రైతులు శరీర కష్టమునందు, ఏమాత్రమును వెనుదీయక, సకాలమునకు, పంటలఫలింపజేయుచు సంస్థానమునకు, సక్రమముగా శిస్తులు చెల్లించుచు, సంస్థానాధిపతుల మన్ననలకు పాత్రులయి యుందురు. ఇట్టి గ్రామమునకును, చుట్టుపట్ల గ్రామములకును, ఒక కష్టముమాత్రము గలదు. ఈగ్రామములు గొప్ప అరణ్య ప్రదేశము నందు వరవలు, వాగులు, కంచెలు, చుట్టును గలిగి యున్నవి. వీనికి కంచెలు స్వంత పట్టాలుగాక, ప్రతి సంవత్సరమును, కౌలుపట్టాలు అగుచున్నందునను, శిస్తులు క్రమక్రమేణ పోటీవల్ల అనేకమైన సందునను, ప్రస్తుత ఆర్థిక దుఃస్థితి ననుసరించి కంచ శిస్తులను తగ్గించవలెననియు, కొన్ని కట్టుదిట్టములు చేసికొనవలెననియు, ఉద్దేశించి యున్నారు. ఈ విషయమును వీరి పాలకులగు వెంకటగిరి సంస్థానమువారు తీర్చవలసి యున్నది. వీరును వీరి కష్టములను ప్రభువులకు తెలుపవలసి యున్నది.

ఇట్టి తరుణమున. యీ వడ్ల మోపూరు రైతులు తమ కష్టముల నెరవేర్పు సాధనముల నరయుటకు సభలు ఏర్పాటు చేసికొనిరి. ఇంతకు పూర్వము రైతు సభలను నిరసించుచు ప్రవర్తించిరని మీపైగల అపవాదమును మీరు తీర్చుకొనవలెననియు, అట్టి సభలకు ప్రభుత్వము వారును సమ్మతిని తెలుపుచు. రైతులు చెప్పుకొను అన్ని విషయములను గ్రహించి ప్రజాభిప్రాయము సిద్ధింపజేయవలెనని. చెప్పుటయు. అందుకు ప్రభువులు సమ్మతించుటయు జరిగినది. అందుపై సంస్థానమువారు బాధ్యత గల్గిన సంస్థానోద్యోగులలో రైతు కష్టములను గూర్చి విచారించి, వెంటనే వారికి గల సదుపాయముల నిర్ణయింపవలసినట్లు ప్రత్యేకముగా ఏర్పాటు చేయబడిన ఉద్యోగియు అట్టి ఉద్యోగి కార్యము నిర్వహించుటకు సహాయముగ నియమింపబడిన రాజబంధువును, సంధి పదముల భేదాభిప్రాయములగలుగ నీయక గమనించ వలసినట్లు. నియమింపబడిన సంస్థాన పండితుడును, వీరికి కార్య నిర్వహణ విధాన సామగ్రిని సమకూర్చు మరొక ఉద్యోగియు, పై వడ్ల మోపూరు సభయందు పాల్గొన దలచి పోయియుండిరి. విషయనిర్ణయ సభ 10 ఘం॥కు ప్రారంభమై అందు సంఘమువారిచే ప్రత్యేకముగ నిర్ణయింపబడిన సభ్యులకు మాత్రము ప్రవేశము నొసగబడి నందునను ఇతరులు రాకూడదని నిర్ణయించుటచే పై ఉద్యోగులు, బయట ఉండిరి. మధ్యాహ్నము మహాసభ ఒక ఇంటిలోపల ఆవరణమునందు శతినేని కళ్యాణ రావుగారి అధిపత్యమున జరుప బడినది. ఆ మహాసభకు పోవుటకు పై రాజాగారి ఉద్యోగులు ఉత్తర్వుకోరిరి. అందులకు ప్రత్యేక బాధ్యత వహించిన వ్యక్తులువారి నిరంకుశత్వమును అమలుపెట్టి గలభాచేసి, తలుపులు బంధించి, వారికి ప్రవేశము నిరాకరించిరి.

వీరు పై సభను ఏ ఉద్దేశముతో జరుప నెంచిరో ఏ తీర్మానములను పెట్ట దలచిరో, ఏ కార్యమును రాజకీయ విద్యావిచక్షణలేని రయితుల చేత చేయింపనెంచిరో ఆ విధానము నరికట్టుటకు ఆటంకముగ రితుక వయిన్యము తెచ్చిరని వీరికి గలిగిన సంతాపమును వెలిబుచ్చుటకు ఏర్పడినది రయితు సభకు రాజప్రతినిధు లేల రాకూడదో వారు వచ్చినచో ఏమి చేసెదరో, వీరి తీర్మానములు, ఉప

వ్యాసములు, ఏల వారు వినరాదో, ఎందులకు వారికి ప్రవేశ మియ్యరాదో. ఈ బాధ్యత వహించిన వ్యక్తులు జవాబు నొసగ వలసి యున్నది. నోరు లేని రయితుల తాకుమార్గాంచ్చి తమ విరోధముల సాధింప నెంచిన వీరియుక్తి సిద్ధాంతములేగాని యదార్థముగ తమ స్వాతంత్ర్యమును న్యాయస్థానములయందును నిర్భయముగ చాటించి, చెప్పు నీ స్వాతంత్ర్య సమర దినములలో, ఇంత రహస్యముగా వీరి మనోభావములు, ఎదిరి పక్షమునకు తెలుప శంకించుట యందలి గూఢార్థము తెలియుటలేదు. జమీందారీ రయితు సోదరులు ఇకమీద చేయదలచిన సభలు బహిరంగముగను, సంస్థానమువారి ఉద్యోగులయైనను జమీందారీ పాలనమునకు సంబంధించిన మరెవ్వరయినను ప్రవేశమును కోరుచున్న తప్పక అవకాశ మీయవలయును, ఏలన సభయందు గావింపబడు తీర్మానముల భావములకును తీర్మానము ననుసరించి గావింపబడు విమర్శలకును; ఉపన్యాసములకును ఎంతయో వ్యత్యాసముండును అట్టి విమర్శనా విధానము నంతను గమనించియు, అట్టి యుద్యోగులు తమను గుణ్యముగ నెరవేర్పకున్న తెలిపినను చేయ నివారయితిని ఆపేరము వారి పయిననే నిలిచియుండును. అప్పుడు మనకును కొంత బలము ఏర్పడగలదు గాన రయితులు తాము చేయు సభలకు రాజాగారి ఉద్యోగుల నాహ్వానించి వారి యెదుట నిర్భయముగ తమ కష్టములను తెలియజెప్పుట అవసరము.

గడచిన సంవత్సరము ఉత్తర ఖండమున దర్శి తాలూకాలో దర్శి గ్రామమున సత్రమునందు దర్శి తాలూకా మహాసభ జరుపబడెను. అప్పుడు సంస్థానమువారి ఉత్తర ఖండ దివాన్ పేష్కారుగారు ఆ సభకు రుదెంచిరి. వారికి ఘనముగు స్వాగత మొసగి మర్యాదలు గావింపబడెను. వారు ఆ సభయందు పాల్గొని కూర్చుండిరి. అప్పటిలో జమీందారీ రయితుల కష్టముల గూర్చియు సంస్థానమువారి అశ్రద్ధను గూర్చియు, సంస్థాన ఉద్యోగులు చేయు అక్రమ అన్యాయ దండగములను విశదీకరించి యుంటిమి. అప్పటి ఉపన్యాసముల విమర్శనలు విని దివాన్ పేష్కారు గారు సమాధానము చెప్పలకు భిన్నుడయి మాయందుగల లోపములు వాస్తవమే అని ఒప్పుకొన్నట్లు తన ముఖ చిహ్నముల మూలమున తెలుపుచు వెడలి పోయెను. అట్లు వారికి సభా ప్రవేశావకాశ మొసగినందున జమీందారీ రయితులకుగాని, జమీందారీ రయితు సంఘమునకుగాని, కార్యనిర్వాహకులకుగాని అలంకములు కల్గియుండలేదు. అట్టిదే సభ కరుదెంచిన మూర్ఖ రయితులు నయితము ఆశ్చర్యపడిరి. గాన యదార్థ స్వాతంత్ర్యము నకయి సధర్మముగ ప్రవర్తించు సంఘము లెవ్వియు రహస్యముగ మెలగరాదు.

జమీందారుల కర్తవ్యము.

మానవులు మూఢభక్తిచే వారి మనోభీష్టముల నెరవేర్చుకొన నెంచి, మట్టిబొమ్మలను సృష్టించుకొని, దైవ గృహములో నిర్మించి అందు ఆమట్టి బొమ్మలనుంచి పూజా నైవేద్య తాంబూలములతో సేవించి వారి మనోసిద్ధి నీరపుకొను చున్నారు. దయాళుడగు దైవము తనను గుర్తించలేక మట్టి బొమ్మ రూపకముగా ప్రార్థించిన మూర్ఖజనుల పాలిటి రక్షకుడై యున్నారు. సంస్థానములు, సైన్యములు, మంత్రులు, సామంతులు, పరివారము పటాటోపములు, గజములు, హయములు, రథములు, వాహనములు గల జమీందారులును తమ రైతులు వట్టి పూజా నైవేద్యములచే గాక సువర్ణ పుష్పములతో పూజించి, మా యభీష్టసిద్ధి నెరవేర్చుము అని ప్రార్థించినను, మొరలనాలింపకున్నచో ప్రజాభీష్టము నెరవేర్పనిచో, రాజధర్మమును నిర్వహించిన వారు గారనియు, వారి భోగములు యమదండనలనియు, ప్రభువు లుండియు నిష్ప్రయోజనమని ప్రజలకు స్ఫురించుట వింతగాదు. ఇట్టి ఊహాలను మాన్పు యత్నములను జమీందారులు తప్పక చేయవలసి యున్నది.

నెల్లూరు మునిసిపాలిటీ ఎన్నికలు త్వరలో జరుగగలవు. మునిసిపల్ ఆక్టు క్రొత్త సవరణల ప్రకారము మన పురమున చాలా మార్పులు జరిగినవి. ఓటర్ల సంఖ్య ఎక్కువగా పెరిగినది. వార్డులు 24 అయి సభ్యులందరును ఎన్నికల వలన కౌన్సిలునకు రావలసియున్నది. స్త్రీలకు నయితము పోటీచేసి ఎన్నికలలో పాల్గొన నవకాశములు గల్పింపబడినది. నిర్ణిత దినము నాటికి పన్ను కట్టనిచో ఓటింగు హక్కు తొలగునను పద్ధతి రద్దుచేయబడినది. గనక ఓటర్లందరును శ్రద్ధ బూనినచో, పురపాలనాధికారమున నెక్కువ యోగ్యము కలుగజేసికొనుటకు అవకాశములు గల్పింపబడినవి. ద్రోహతనమువారి నాశ్రయించి నిరూమక విభ్యులను అండనుగొని, ప్రజాపక్షము నణగద్రొక్కుటకు ప్రయత్నము సలుపుట కిక సాధ్యముగాదు. ఓటర్లు తమకు పరిపాలనమున ఎక్కువ శ్రద్ధయున్నచో, యీ తరుణమున మేల్కాంచి తమ ఓటును సద్వినియోగ పరచి, అర్హులగు అభ్యర్థులను నిలువబెట్టినచో, దిక్కులేకయుండు మన పురపాలనమునకు నూతన యుగము రాగలదు.

వెంకటగిరి తాలూకా మోపూరుఫిర్కా రైతుల మహాసభలు.

కటికినేని సోదరుల విచిత్ర వైఖరి.

అయ్యా:—

తే 26-9-1931 ది యందు వెలువడిన 'జమీందారీ రయితు' పత్రికలో యీ నెల తే 3 ది మోపూరు రయితుల సభ జరుగునని ప్రకటింపబడినది. మరియు తే 3 ది వెంకటగిరిలో అందరు రావలయునని దండోరా వేయించిరి. అందువలన వెంకటగిరినుండియు సుమారు 50 మంది రయితులును ఇతరులును వచ్చియుండిరి. చుట్టు పల్లెలలోనంతె యెవరో గొప్పవారు గంపల గూడెము రాజాగారట కాళేశ్వర రావు గారట వస్తారని తెలియజేసినారు. కొందరు మహాత్ముడు వస్తాడు అతనిని చూతామని వచ్చిరి యమాయకులు గూడా కలరు. చాలామందికి తామెందుకు వచ్చేదికూడా తెలియదు. ఈ ప్రకారము చాలామంది మోపూరు చేరినారు కాని పై వారెవరు రాని కారణముచేత యేమియూ జరగదని తలచి కొందరు తమ గ్రామాలకు పోయిరి. వచ్చిన నాయకులలో ముఖ్యులు కటికినేని సోదరులే. నాటి దినము పగలు 1 గంటకు కమిటీ మీటింగు అని రామస్వామిరెడ్డిగారింటిలో జరిగింది, ఈ మీటింగుకు పెక్కుమందిని పోనీలేదు. తమ కెవరిని తెలియునో వారిని కొంత కొంత మందిని పంపుచుండిరి. తర్వాత 4 గంటలకు మహాత్ముని పటము ఊరేగించిరి. వచ్చినవారందరు పాల్గొనిరి. సుమారు 6 గంటలకు బహిరంగ సభ రామస్వామిరెడ్డిగారి ఇంటివెనుక నుండు ఆయన తోటలోనే జరిపించిరి. దానికి ప్రవేశం మాత్రిం వారి యింటి ముఖద్వారంగానే యేర్పరిచిరి. ఆ ద్వారమున శ్రీయుత కటికనేని వెంకటరామారావుగారు, కొందరు వాలంటీరులును నిలచి తమ వారి నందరిని (అనగా తాము చెప్పేది చెవులుమూసుకొని వినేవారిని) పోనిచ్చుచుండిరి. కొందరిని తమ కిష్టములేని వారిని ఆపివేయుచుండిరి, దీనికి కారణము తెలియదు. కొందరు సభకు పోవతలచినవారు జిల్లాబోర్డు ఉపాధ్యాయులు శ్రీయుత జె. వెంకటా[illegible]రావు గారును, సంస్థానము పబ్లిసిటీ ఆఫీసరుగారును. (వీరు రయితుల యిబ్బందుల నేరుగా విచారించి చక్కబెట్టుటకు సంస్థానమువారిచే నేర్పరుపబడినవారు.) ఇంకనూ యితరులును లోన ప్రయత్నింపగా అచ్చటనున్న వాలంటీరులు "మీరు పోకూడదనియు, కాంగ్రెసు అభిమానులే పోవలయు" ననియు చెప్పిరి. అందుపయి వారు "మేము కాంగ్రెసు అభిమానులమేను, ఇపుడు పోవుచున్నవారికంటెను, మీకంటెను తక్కువవారము కామని చెప్పిరి. అపుడు వాలంటీరులు "ఇది బహిరంగసభ కాదనియు, ప్రయివేటు మీటింగనియు, ఈ యింటి యజమానుకు మిమ్ముల పోనిచ్చుట కిష్టపడలేదని" చెప్పిరి. అనంతరము వచ్చిన వారు మరలి అచ్చటనున్న రయితు సోదరుల నంబోధించి ఉచ్చైస్స్వరమున నీ సభా కార్యనిర్వాహకుల సంకుచిత భావమును గూర్చి ప్రసంగించుచుండగా నా వాలంటీరులు మాటలను వినపడకుండునట్లు గాంధికి జే, జే యని గుక్క సలుపక అరచుచుండిరి. సదరు మోపూరు డిస్పెంసరీ డాక్టరు గారికిని వీరితో పోవుట వలన నేమో ప్రవేశము లేక పోయినది.

కాంగ్రెసు సభయందెల్లవారి ప్రవేశమునకు ఆటంకము లేకయుండ ఇట కాంగ్రెసు అభిమానులు కానివారికి ప్రవేశము లేదనుటచే వీరి నిరంకుశ చర్య విశదమగుచున్నది. తమకు ప్రతికూలు లెల్లరును కాంగ్రెసు అభిమానులు కారనియును, తమకు ననుకూలురు ఎట్టివారయినను కాంగ్రెసు అభిమానులని తలచుట విచిత్రముగానున్నది. ఈ కటికినేని సోదరులకు యీ మార్గము నూతనముగాదు. ఇంతకు పూర్వము ప్రతికూలభావము వెల్లడించువారికి, కోరిననూ సభలో మాట్లాడుటకు వ్యవధి నీయకుండిరి. ఇప్పుడు ప్రవేశమే లేకుండునటుల చేసిరి. ఇంకనూ యేమిచేయగలరో తెలియదు. ఇట్టివారి నాయకత్వము క్రింద జమీందారీ రయితులెట్లు మేలుగాంచగలుగుదురో ఊహింపరాకున్నది.

(ఒక విలేఖరి.)

మహాత్మునకు అపూర్వ స్వాగతము.

మహాత్ముడు లండనునందు విశ్రాంతి పుచ్చుకొనుటకు కాలము దొరుకుటలేదు. ఒక వంక రాజకీయవేత్తలకు సమాధానము లొసగవలయును మిత్రుల ఆహ్వానములకు ఎదురాడక, వారితో ఇష్టాగోష్టి సలుపవలయును. లంకాషైరు ప్రాంత్యమువారు తమగోల వినవలయునని కోరిన వారి ఆహ్వానమును మరియొకవంక స్వీకరింపవలయును. మత గురువులు, మతాధిపతులు తమ తమ స్థానముల కరుదెంచి, సందేశముల నొసగవలయునని ప్రార్థించిన యీయవలయును. ఇతర ఖండములవారు మధ్యమధ్య లభ్యపడిన అవకాశమును పోనీకువక, లోకమునకు సందేశ మొసగుడని ప్రార్థించిన వారి ప్రార్థనలకు జవాబు లొసగవలయును. వార్తాపత్రిక విలేఖరులు క్షణక్షణము వేధింప వారి మనోభీష్ట

మూలను విసుగు విశ్రాంతియు లేక, తీక్షవలయును. ఇదం తయు విశ్రాంతికాలమున జరుగవలసినది. మైనారటీ సమస్యల పరిష్కరించుటకు వక్షపు విరోధ భావముల వారిని వివిధ వర్ణములవారితో ముచ్చటించవలయు వారికి సామరస్య మేర్పడు విధానమును చింతించి, ప్రయా ధానము నొనగవలయును, ఎమరు పాటును లోబరచి కొనుటకు పన్నగము లొడ్డవలయును శత్రు రాజ్యమున సంచరించునపుడు. మహా సంపత్తో, కడు చమత్కృతి తో, ఎక్కువ సాహసముతో, శత్రు హృదయమున నొ వ్వనీయక, తన ఆదర్శమునకు పరులు రాతగిన పరివర్త తో, మెలగవలయును. కడు దుస్సాధ్యమగుచున్న యీ విద్మ వ్యూహమును మహాత్ముడు నిజముగా భేధించు చునే యున్నాడు. బ్రిటీషు రాజ్యాంగ వేత్తలు మహా త్ముని శక్తి సామర్థ్యముల కచ్చెరువందుచున్నారు. మ హాత్ముని రాజనీతి ముందర ఇర్విన్ ప్రభువు నిరుపయోగి యని బర్కెహం ప్రభువు ఎక్కడించుచున్నారు. న త్యాగశీల సమరమువల్ల, దొరతనమువారితో డీలోను టకు వచ్చు మహాత్ముని సులభముగ నిగ్రహింప దల చిన బ్రిటీషు రాజకీయ వేత్తలు మహాత్ముని చల్లదనము. నానుభూతి, విశ్వమానవ సమత్వము, ఇత్యాది ఉన్నత దార్శ మూలమున బ్రిటీషు ప్రపంచమును సంభోధించి నపుడు, శత్రైనర్గము అనివార్యమయ్యెను. దొరతనము వారు తమ అతిథికి అపూర్వ గౌరవముల గావింపవలసిన విధి వీర్పడెను. పోలీసు ఉద్యోగీయులు, లండన్ రాజ వీధులలో మహాత్ముడు సంచరించుటకు సాధారణ నియ మములను కట్టిపెట్టి ప్రత్యేక వసతులు చేయు వలసి వచ్చెను.

మహాత్ముడు గోలిసాతల రాయుడని పరిహసిం చిన చర్చిల్ ప్రభువుగారు నేడు కలికమునకయిన గాన విచ్చుటలేదు, భరత వర్షము పయి నిప్పులు కురిపించు చుండిన వార్తా ప్రతికల సోరణి మారినది. భారతీయు లన్న తృణీకారముతో భావించు బ్రిటీషు జనసామాన్య మనకు మహాత్మునిపల్ల సుభావభావము పెరిగినదిగాని రాజ్యాంగ వేత్తల గూఢ తత్వము మాత్రము బోధిం చుచునే యున్నది. వివరిత వాదులను ప్రతినిధులుగ సభ కాహ్వానించి సభ్యులలో అగాధాలను పెంచి, లోక ము నెదుట పరిహాసము గావింప దలచిన రహస్యపుకుత్తు ఫలించుచున్నది. అల్ప సంఖ్యాక వర్గపు వారలకు అ ధ్యాశ కల్పించి వారిలో వారికి కలహములు కల్పిం చిరి. వర్ణములు మనుష్యులకు పేరాసల కల్పించి గాంధి గారికి సహాయపడవలదని ప్రోద్బల పరచుటల్లు వార్తలు తెలుపుచున్నవి, మహాత్ముడు నేడు కేవలము దైవ మూలమున వర్తించు చున్నాడు. దేవదానవుల కమృ తము పంచిపెట్ట నవతరించిన మోహినీ స్వరూపియగు మహావిష్ణువుయొక్క ధర్మమును మహాత్ముడు గాంచి, ధర్మసంస్థాపన చేయ వలసి యుండును.

వార్తలు.

కాశ్మీర సువారాజు జన్మ దినోత్సవము సందు ద ర్బారు గావించుచు, గతినూనమున జరిగిన అల్లరుల పం దర్భమున శిక్షింపబడిన వారినందర మన్నించి, విడిచి పె ట్టిరి. అమృతసర్ లోనుండు కేసులన్నియును ఉపసంహరిం కొనబడినవి.

♦ ♦ ♦

జర్మనీ దేశమునందు అధికారుల మధింపు ప్రకా రము 65000 వేల మందికి పనిలేక కష్టపడు చున్నట్లు ప్రకటింప బడినది.

♦ ♦ ♦

ఇంగ్లాండునందు ఎన్నికలు ఈ నెల 27 వ జరుగును;

♦ ♦ ♦

మధురలో 15—10—31 కల్లంగళ్ళ వద్ద పికె టింగు జరుగు చుండగా పోలీసువారు లాఠీ ప్రయోగము గావించిరి.

♦ ♦ ♦

పంజాబు, బొంబాయి రాష్ట్రమున గవర్నరులు 100-కి 15 వంతునను, కార్యనిర్వాహక సభ్యులు, మం త్రులు, 100 కి 10 వంతునను జీతములు తగ్గించు కొను టకు తీర్మానించు కొనిరి.

♦ ♦ ♦

ప్రకటన.

నెల్లూరు మునిసిపల్ ఓటర్ల జాబితా ప్రచురణ వివరం.

తే 13-10-31 ది ప్రథమ ఓటర్ల జాబితా ప్రచురణము.

తే 20-10-31 ది ప్రథమ జాబితా పరీక్ష కొరకు.

తే 20-10-31 ది వరకు హక్కులు, అక్షేపణలు గ్ర హింపబడును.

తే 23-10-31 ది హక్కులు, అక్షేపణలు, తప్పుబట్టలు పట్టికలు నోటీసులను పంపుట.

తే 30-10-31 ది రివైజింగు అధారటీ విచారణ ప్రా రంభము.

తే 2-11-31 ది వక్కులు, అక్షేపణలు తీర్మానించు టకు రివైజింగు అధారటీవారికి అవ కాశము.

తే 5-11-31 ది కడసారి ఓటర్లజాబితా ప్రచురణము.

టోక్. జె. గజపతి,
జిల్లా ఎలెక్షన్ ఆఫీసరు.

విశ్రాంతి భవనము, నెల్లూరు.

బైటవారల కిచట గల సౌకర్యము మరెచటను లభ్యపడదు.

విస్తృత ఆర్థిక పరిస్థితులనుబట్టి మా భవనములో భోజన ఛార్జిలు తగ్గించవలయునని మా మిత్రులు పలహా రొసంగుటచే నష్టకష్టములకు వెనుదీయక తగ్గించడమైనది.

కర్రీలేని నెల్లూరు బియ్యముతో మామూలుగా రొసంగు అన్ని పదార్థములతోటి పూట 1-కి భోజనం 0-4-0 మాత్రమే.

మా భవనములో యేర్పాట్లన్నియు ఆరోగ్యముగను, పరిశుభ్రముగను రుచికరముగను వుండియు సామాన్యులకు సయిలము రా నవకాశము గలుగునట్లు యేర్పాట్లు చేసియున్నాము. అంధ్రులు తెప్పక మాకు ప్రోత్సాహముచేయ ప్రార్థన.

పూట 1-కి భోజనము	0—4—0.
నెల 1-కి భోజనము	10—0—0.
స్పెషల్ భోజనము పూట 1-కి	0—6—0.
మేలురకం కాఫీ కప్ 1-కి	0—1—0.

గదులు, స్నానములు, టిఫిన్‌లు, వగయిరాలకు ప్రత్యేకచార్జీ.

డి. శేషారెడ్డి, ప్రొప్రయిటరు.

ఆయుర్వేద ఫార్మసీ,

గాంధిచౌక్, నెల్లూరు.

మహాశయులారా!

భారత దేశమున దేవసమానులగు మహానీయులు ప్రజాసంరక్షణార్థమై మహా తరమగు కృషిసల్పి ఉత్తమములగు ఆయుర్వేద ఔషధ శాస్త్రములను నిర్మించియున్నారు. అట్టి ఉత్తమమగు గ్రంథములు అనేకములుండగా అనేకులు నవయుగ వైద్యులు అట్టి శాస్త్ర పరిశోధన, శాస్త్ర ఆచరణ, అలస్యమనియు, ఆదాయములేదనియు, కృత్రిమ కల్పితశాస్త్రములలోనుండు చిట్కాలను శాస్త్రాకలికముగా తయారుచేసి ప్రజలను మోసపుచ్చుటయేగాక, ఆయుర్వేద ఔషధ ప్రభావములకును, తత్సంబంధమైన వైద్య గ్రంథములకును తీరని కళంకము నారోపించుటంబట్టి ఆయుర్వేద ఔషధములు శాస్త్రయుక్తముగా తయారుచేసి, అనుభవయుక్తముగా రొసంగిన యెడల సమస్త కఠిన వ్యాధులును, నిర్మూలము చేయుటకు ఆయుర్వేద ఔషధములకు శక్తిగలదని; తెలుపుటకుగాను ఈ ఫార్మసీని, మన సింహపురమున నెలకొల్పినాము. ఇచ్చట తయారుచేయబడు ముఖ్యమగు ఔషధములను తదావన్మందియును వుపయోగించి దానియొక్క ఫలమును అనుభవింప ప్రార్థన.

ఇచ్చట తల చమురులు, లేహ్యములు, చూర్ణములు, భస్మములు, మాత్రలు, వర్తులు, అరిష్టములు, అసవములు, రసాయనములు, వంట ఔషధములు, తయారు చేయబడుచున్నవి. కల్పిత ఔషధములను వుపయోగించి లేని కష్టములను తెచ్చుకొనక, మాచే తయారుచేయబడు ఔషధములనే వుపయోగించుడు.

ఆయుర్వేద ఫార్మసీ,
గాంధిచౌక్, నెల్లూరు.

దేశిరెడ్డి శేషారెడ్డి,
ప్రొప్రయిటర్.

Edited and Published by D. Sesha Reddy and Printed at the Simhapuri Press, Nellore.